

(До 80-річчя від дня народження)

БОГДАН ПАВЛОВИЧ МАЦЕЛЮХ

2 жовтня 2012 р. виповнилося 80 років з дня народження відомого вченого в галузі генетики мікроорганізмів, доктора біологічних наук, професора, члена-кореспондента НАН України Богдана Павловича Мацелюха.

У 1948 р. Богдан Павлович закінчив СШ №2 в м. Яворові на Львівщині, а в 1959 р. – лікувальний факультет Львівського державного медичного інституту – після 5 років ув'язнення в концтаборах м. Воркути. У 1960–1963 рр. Богдан Павлович навчався в аспірантурі при Інституті мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України, в якому з 1965 р. і до цього часу завідує відділом генетики мікроорганізмів.

Б.П. Мацелюх побудував кілька генетичних карт і показав двосторонню реплікацію хромосоми стрептоміцетів, відкрив новий протипухлинний антибіотик ландоміцин Е і молекулярний механізм його дії (апоптоз), новий регулятор біосинтезу антибіотиків і морфогенезу з родини дікетопіперазинів, розробив систему вектор – господар і клонував низку генів, селекціонував і впровадив у виробництво штами мікроорганізмів – високоактивні продуценти поліміксину В, бета-каротину, хлортетрацикліну (біовіту), олеандоміцину і канаміцину.

Високий рівень фундаментальних і прикладних досліджень дав можливість Б.П. Мацелюху одержати патенти на промислові продуценти бета-каротину і поліміксину В і продати їх у вигляді ліцензій закордонним фірмам.

Б.П. Мацелюх був науковим керівником 13 кандидатських дисертацій, викладачем спеціальних курсів лекцій із генетики мікроорганізмів і вірусів у Київському національному університеті ім. Т. Шевченка.

Богдан Павлович – член двох спеціалізованих рад із захисту докторських дисертацій, брав участь у роботі ВАК України, входить до складу редакційних колегій видань «Biopolymers and Cell», «Мікробіологічного журналу», редакційної ради «Вісника Українського товариства генетиків і селекціонерів», президії Товариства мікробіологів ім. С.М. Виноградського, бюро відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України.

Б.П. Мацелюх опублікував 270 наукових праць, у тому числі три монографії, є співавтором 6 авторських свідоцтв СРСР і 4 патентів України. Він співпрацював з ученими Чехословаччини, Болгарії, Німеччини, Іспанії і США, брав участь у міжнародних конгресах і симпозиумах з генетики і мікробіології. Він є лауреатом премії ім. Д.К. Заболотного АН УРСР (1989), Державної премії України в галузі науки і техніки (1991) і заслуженим діячем науки і тех-

ніки України (2003). Нагороджений орденом князя Володимира III ступеня УПК КП, знаком ордена князя Володимира III ступеня УПК МП, відзнакою НАН України «За наукові досягнення», знаком «60-річчя УПА».

Разом із братом, художником Ярославом, Богдан Павлович опублікував книги «Двокрилля» (2000) і «Україна іде» (2012), які містять поетичні і живописні твори на актуальні теми історії і сьогодення України.

Генетики України, колеги і друзі щиро вітають Ювіляра і бажають йому доброго здоров'я, творчої наснаги, нових досягнень у науковій і поетичній сферах і щасливого довголіття.

*Президія Українського товариства генетиків
і селекціонерів ім. М.І. Вавилова*

*Редколегія журналу «Вісник Українського
товариства генетиків і селекціонерів»*